

**DİYANET İŞLERİ
BAŞKANLIĞI
DERGİSİ**

**DİNİ - AHLAKİ - EDEBİ - MESLEKİ
AYLIK DERGİ**

3. Cilt

1. Sayı

OCAK 1964

ÖLÇÜLÜ KONUŞMAK

Ahmet YÜZENDAĞ

Oldum olası “ölçülü konuşmak” deyimini severim. Zira onda, iyi olmanın sırlarından biri vardır. Herkes tarafından sevilen, sayılan insanların hayatına dikkat ederseniz: bunların sözlerinde ve işlerinde bir ölçülü oluş, bir ağırbaşlılık görülür.

Kişinin sözü, yerine göre saadet, yerine göre de felâket getirir. Atalarımız boşuna dememişler: “İnsan, ne çekerse dilinden çeker diye...” Gelin, bu yolda Şarkın büyük mütefekkir şairi Şeyh Sadi’yi dinliyelim :

“İki şey akla uymaz; biri söyleyecek yerde susmak, öbürü susacak yerde söylemektir.” Demek oluyor ki konuşmanın da, susmanın da bir yeri var. Siyaset veya bunun dışında kalan bazı meslekleri pek bilmem ama; din adamlarımızın, özellikle vaiz ve hatiplerimizin yaptıkları konuşmalar da ölçülü olmaları bir zarurettir. Yersiz ve ölçüsüz konuşmaların zararı, yalnız konuşana değil, o meslek sahiplerine ve hattâ dinedir...

Bilmek bir hünerdir. Ama, bildiğini yerinde satabilmek daha büyük bir başarıdır. Hz. Ebu Bekir’in güzel bir sözü var. Burada anmadan geçmiyeceğim.

“Ne söylediğine ve hangi zamanda söylediğine dikkat et.” Bu sözde herkes için bir ders vardır. Ondan gerektiği kadar faydalanmalıyız.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi : Kişinin sözü, yerine göre bir saadet, yerine göre de bir felâkettir. Bu, felâkettir, konusu üzerinde biraz duralım. Nerede olursa olsun topluma hitap eden bir kişinin, gerçekleri örtbas etmesi de, bilmediği şeyler hakkında fikir yürütmesi de: o hatip için dâima hüsrân getirir. Din adamları için bu hüsrânın derecesi daha büyüktür. Çünkü: din adamı doğruluktan ayrılmaz, yalan söylemez, başkaları hakkında rastgele konuşmaz. Hattâ karşımızdaki suçlu dahi olsa onun yüz karasını yüzüne vurmaz. Bu, dinen böyledir. Kaldı ki, başkaları hakkında kat’î bilgilere sahip olmadan kanaat yürütmek dinimizle taban tabana zıttır. Bu, bir bakıma iftira olur. Allah-u Teâlâ müfterileri asla sevmez. Nasıl olur da Allah yoluna çağrı yapanlar iftira edebilirler?

Allah buyurur ki: İyi bilmediğin şeye karışma. (İsra Sûresi 38) Ne kadar güzel değil mi? Zira insanın bilmediği şeye karışması, başkalarının aleyhinde bulunması, ortaya fitne ve fesat tohumları atar. Allah fesatçıları da hoş görmez. O, Kur’ân-ı Kerîm’de “Yer yüzünde fesat çıkarmağa kalkma. Allah fesatçıları sevmez.” (Kasas sûresi 77) buyurur.

Gerçek din adamı dâima yapıcıdır, birleştiricidir. İleriye giden yolların feneridir. Bütün bunlar da gerçeği bulup, onu söylemeleri ve ölçülü konuşmaları ile mümkündür.